

ՍՈՒՍԱՆԵԱ ՄՆՈՅԱՆ

ԳԻՐՔԸ՝ ՄԱՐԴՈՒ ՆՄԱՆ ՀԱՐԱՏԵՎՈՂ

Մեզանից յուրաքանչյուրը դեռ մանկուք մտնելով գրքերի կախարդական աշխարհ, փնտրում է հոգեհարազատ գրքեր, որոնք ողջ կյանքում դառնում են մտերիմ ուղեկիցներ:

Եվ ահա, մեր եկեղեցու Բրիստոնեական Դաստիարակության և Քառոցչության կենտրոնն ընթերցողի սեղանին դրեց այդպիսի ուղեկիցներ՝ կրոնի երեք դասագիրք՝ Զ, Է, Ը դասարանների համար, և վերահրատարակված երեք գիրք՝ Նոր Կտակարանի ներածություն, Հայ Եկեղեցու Պատմության Ա հատորը /հեղինակ՝ Եզնիկ վրդ. Պետրոսյան/ և Անանիա եպս. Արարաջյանի «Ինչու եմ սիրում Աստծուն» մանուկների համար գրված Ավետարանը:

Տասնամյակների ընդմիջումից հետո, այսօր, անկախ Հայաստանում հոգևոր գրքի հրատարակումը մեր ազգի ու երկրի վերածնության, նրա հոգևոր վերագարթոնքի ամհնաակնառու իրողություններից է:

Երկյուղած զգացումով, բայց հիացումի ու պատասխանատվության գիտակցությամբ համարձակվում եմ գրիչ վերցնել և վերոհիշյալ գրքերի մասին իմ խոհերը հանձնել թղթին, որպես կրոնի ուսուցիչ:

Մենքյան տոների նախաշեմին մանուկներին գեղեցիկ նվեր մատուցվեց՝ «Ինչու եմ սիրում Աստծուն» գիրքի վերահրատարակությամբ:

Հեղինակը ընտրել է ամսիջական պատումի ձևը, նրա խոսքը մտերմիկ գրույց է, որ գրավու է թե՛ մանուկներին և թե՛ մեծերին:

Գրքի հեղինակը պատմում է մատչելի լեզվով. «Մարդ», «Մեղք», «Հոգի», «Հրեշտակ» թեմաների միջոցով զարգացնում է երեխայի իմացությունը աշխարհի մասին, նրա համար պարզում շատ առեղծվածներ, իսկ Հիսուսի կյանքի դրվագները շարադրում այնպես, որ ստիպում է ոչ միայն ուշադիր լինել, այլև մաքնակցել, դառնալ գրույցակից:

«Նոր Կտակարանի ներածությունը» թեպետ նախատեսված է Հոգևոր ձեմարանի ուսանողների համար, սակայն խիստ օգտակար է նաև կրոնի ուսուցիչներին:

Պարզաբանումներ, աղբյուրների նշգրտումներ, լրացուցիչ տեղեկություններ չորս Ավետարանների, նրանց համատեսության խնդրի, Առաքելական նամակների, լեզվի վերաբերյալ:

Հայ Եկեղեցու պատմության Ա հատորի Գ հրատարակությունը վերանայված և սրբագրված է: Քաղկեդոնի ժողովը, Հայ Եկեղեցու կողմից նրա որոշումների չընդունելը ավելի հանգամանորեն է ներկայացված վերահրատարակված գրքում: Ջշտված են պատմական իրադարձությունների թվեր, դեպքեր և դրանք հագեցվել նոր փաստերով ու վավերագրերով:

Շարունակելով Կիլիկիո Աթոռի՝ կրոնի դասագիրք կազմելու ուսանելի

ավանդները, **ՔԴԲԿ**-ը նպատակադրվեց իրականացնել ավագ խմբերի դասագրքեր կազմելու պատասխանատու, բայց ազգանվեր գործը:

Արարատյան Հանրապետական թեմի և «Գանձասար» հրատարակչության օժանդակությամբ տպագրված **Բ-Ե** դասարանների դասագրքերը ծանոթացնում են Հիսուսի կյանքին, գործած հրաշխանքին, պատմած առակներին, ընդհանուր պատկերացում տալիս Ս. Երրորդության խորհրդի, հավատքի ու Աստվածային սիրո մասին՝ ելնելով երեխաների տարիքային առանձնահատկություններից:

Հաջորդ՝ **Զ, Է, Ը** դասարանների համար նախատեսված դասագրքերում նույն հարցերը բնականաբար արդեն ներկայացվում են ավելի հանգամանալի կերպով: Օրինակ՝ **Զ** դասարանի գրքում տեղ է հատկացված մի շատ կարևոր թեմայի, որի իմացությունը ոչ միայն երեխային կմերժեցնի Նկեղեցուն, այլև կօգնի չչեղվելու և հաստատապես մնալու Նկեղեցու զավակ ու որդեգիր: Դա «Նկեղեցի» թեման է, որտեղ ներկայացվում է Նկեղեցու նվիրապետական կարգը, արարողություններն ու ստեղծման պատմությունը:

Դաստիարակչական ուսանելի օրինակներ են առակների մեկնությունները: Իսկ ուսուցչի համար դրանք օգնող ազդակ են՝ մատաղ սերնդին հիշտ կողմնորոշելու կյանքի բարդ ու դժվարին հարցերում:

Դասագրքի հեղինակը հասել է իր նպատակին. նրան հաջողվել է մեղքը, պատվիրանի խախտումը որպես հանցանք ներկայացնել այնպես, այն մակարդակով ու մատչելիությամբ, որ երեխայի մեջ առաջանա աստվածավարություն:

Այդ դասագրքերը դպրոցահասակ պատանուն սովորեցնում են լինել ճշմարիտ ֆրիստոնյա, իսկ դա կեցվածք է, քառյական նկարագիր: Նման գրքի ընթերցողն ու հետևողը հագիվ թե չընկալի նրանց ոգին, իսկ գրքի ոգին սերն է՝ ֆրիստոնեական կրոնի առանցքը: Այդ ոգին ընկալողը Աստծո զավակն է, Քրիստոսի որդեգիրը, քանզի ձգտում է իրականացնել Հիսուսի պատգամը՝ «Սիրեցե՛ք զմիմեանս»:

Մատաղ սերնդի քառյական դաստիարակությունն անհնար է իրականացնել, լուծել, եթե երեխան չհասկանա, թե ինչու չի կարելի ստել, գողանալ, սպանել: Մնողին չհարգողը չի կարող այլոց հարգել: Մեր ազգին, հասարակությանը պետք է ծնողամեծար սերունդ, որ վաղը ինքը ուսուցանի հարգանք մատուցել: Այս և նման թեմաներին նվիրված դասգրույցները երեխայի առջև բացում են մի մեծ ու հետաքրքիր աշխարհ:

Հիսուսի հրաշխանքի ու բժշկությունների տրամաբանված նկարագիրը հավատ է ներշնչում պատանու և աղջկա հոգում, հավատ՝ Քրիստոսի աստվածային էության ու գործյան ու գործյան հանդեպ:

Դասագրքերն ընթերցելուց հետո համոզվում են, որ դրանք օգնում և մեծապես նպաստում են երեխայի հոգևոր-քառյական կերտվածքին և անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդում Աստվածաշնչի մասին:

Այս գիրքը ընթերցողներին տեղեկություններ է հաղորդում նաև առաջալսների, առաջին նահատակների, աշխարհում ֆրիստոնեության տարածման մասին:

Հայոց աշխարհում դարձից հետո կյանքի վերելքի հզոր ալիքը ցույց տալու համար հեղինակները դիմել են 5-րդ դարի պատմագրության հարուստ գանձարանին: Հայ Եկեղեցու պատմությունից քաղած դրվագներով երեխային ուսուցանվում է սիրել իր հող հայրենին, և գրում միաժողոված են կրոնասիրության ու հայրենասիրության գաղափարները, իսկ նման ոգով կազմավորվող սերունդը, անկասկած, պետք է որ ազգային-հոգևոր առողջ հոգեքանություն ունենա:

Եվ այս ամենը՝ պարզ շարադրանքով, առանց ռեալիզմների, անպանույն լեզվով: Դասագրքերն իրենց նաշակով կատարված ձևավորմամբ ու գեղարվեստական նկարագրողումներով դառնում են գրավիչ ու հետաքրքրական:

Իսկ յուրաքանչյուր դասին հաջորդող հարցադրումների, գործնական աշխատանքներն ու լրացուցիչ ընթերցանության նյութերը դասագրքի լիարժեքության վկայությունն են:

Դրքերում տեղ են գտել նաև որոշ վրիպակներ և մասնակի անստույգ փաստեր կամ տեղանուններ, որոնք, այնուամենայնիվ, չեն նվազեցնում դասագրքերի արժեքը:

Հոգևոր դասագրքի հրատարակումը մեր Եկեղեցու մի նոր հարություն ու հարատևության վկայագիրն է, և ստեղծագործական ու գիտամանկավարժական նոր հաջողություններ մաղթենք հեղինակներին: